

מעריב:

למי שלא יודע על ולדימיר סולוביוב יש חור רציני בהשכלה, כמו למי שלא יודע על ניטשה, מרקס או פרויד. סולוביוב היה פילוסוף, מיסטיקן, משורר, הוגה דעות, מחזאי ומבקר ספרות, שהטביע חותם עמוק על הספרות והמחשבה ברוסיה ובגרמניה בתחילת המאה העשרים. דוסטויבסקי תיאר אותו בדמות האב זוסימה ברומן האחים לבית קאראמאזוב. משוררי הסימבוליזם הרוסי היו מעריציו ותלמידיו המובהקים. הוגי דעות רבים שפעלו ברוסיה ומחוצה לה המשיכו ופיתחו את תורת הגאולה שלו. סופרים והוגי דעות יהודים כגון דובנוב, אחד-העם, הלל צייטלין, הראי"ה קוק, הרב שמואל אלכסנדרוב ואחרים הכירו את דעותיו של סולוביוב, העריכו אותן וניהלו איתן דיאלוג. השפעתו ניכרת בשירת ביאליק, שלונסקי ואלתרמן. סולוביוב היה יוצא דופן בהערכתו העמוקה ליהדות והרבה לכתוב נגד האנטישמיות. בנעוריו קרא את ספר הזהר והושפע ממנו. הוא למד עברית וקרא במקור את התנ"ך והמשנה. בתקופת השלטון הקומוניסטי סולוביוב היה בין היוצרים שצונזרו ונאסרו לקריאה, ורק במערב המשיכו לפרסם את כתביו ולכתוב עליו. שלונסקי תרגם קטע מיצירתו המפורסמת ביותר של סולוביוב, "משמעות האהבה", וגם שניים משיריו, בהם בחר לפתוח את הקובץ המפורסם "משירת רוסיה" (1942), משום שראה בסולוביוב את אבי התרבות הרוסית המודרנית. ברוסיה ובעולם המערבי יש כיום התעוררות נלהבת של מחקר ולימוד כתביו. תרגמתי מעט מהם כדי שהקורא הישראלי יוכל לטעום ממנו על קצה המזלג.